

Meldactie

Wachlijsten- en tijden
gespecialiseerde ggz

Landelijk Platform GGz

LPGGz

Landelijk Platform GGz

LPGGz

september 2014

Landelijk Platform GGz

Maliebaan 87, 3581 CG Utrecht

Ontwerp: Suggestie & illusie

Voorwoord

Aanleiding: verontrustende signalen over lange wachttijden: mei 2014

Op 24 mei jl. uitte het Landelijk Platform GGz haar zorgen bij het programma Kassa omdat er verontrustende signalen binnen kwamen over lange wachttijsten en -tijden in de gespecialiseerde ggz (bij psychiaters, psychotherapeuten en ggz-instellingen). Patiënten zouden soms maandenlang op een behandeling moeten wachten of niet naar de instelling/behandelaar van hun keuze kunnen. En dit terwijl er Treeknormen zijn waarin is vastgesteld dat patiënten binnen een bepaald aantal weken (variërend van 4-8 weken per soort aandoening en behandeling) geholpen moeten kunnen worden.

Gevolg: Meldactie Wachttijden in de gespecialiseerde ggz: juni – augustus 2014

Het Landelijk Platform GGz startte daarom op 5 juni 2014 een meldactie om naast signalen een beter beeld te krijgen van de omvang van het probleem. Hoeveel mensen hebben met wachttijsten en wachttijden te maken en bij welke instellingen? Er is een wettelijk recht op zorg, maar op welke wijze worden patiënten geholpen door zorgverzekeraars, zorgaanbieders en huisartsen om ook op tijd die noodzakelijke zorg te krijgen?

De Meldactie 'Wachttijsten en wachttijden in de gespecialiseerde ggz' liep van 5 juni 2014 tot en met 2 september 2014. De vragen zijn beantwoord door gemiddeld 230 mensen met een ggz-achtergrond. De uitkomsten geven een beeld van de wachttijden en de manier waarop zorgverzekeraars inhoud geven aan de zorgplicht.

Achtergrond-informatie over de respondenten

- De vragen over wachttijden en zorgplicht van deze Meldactie zijn door gemiddeld 230 mensen met een ggz-achtergrond beantwoord.
- 90% van de deelnemers met een ggz-achtergrond heeft een chronische aandoening.
- Respondenten komen uit alle provincies.
- Vrijwel alle zorgverzekeraars zijn via de respondenten vertegenwoordigd.

Uitvoeringsfase Meldactie

De Meldactie is uitgezet via de websites www.platformggz.nl, www.meldjezorg.nl en de websites van onze lidorganisaties, via de nieuwsbrief van het Landelijk Plaform GGz en via Twitter. De Meldactie is ook aangekondigd in de uitzending van het programma Kassa over de wachttijsten en -tijden in de gespecialiseerde ggz.

Samenvatting en belangrijkste conclusies

Wachttijden onaanvaardbaar lang: treeknormen ruimschoots overschreden

De belangrijkste conclusie uit de Meldactie is dat de wachttijden te lang zijn. De 'Treenormen', in 2013 vastgelegd in het Toezichtkader van de Nederlandse Zorgautoriteit, worden ruimschoots overtreden. Volgens de Treenormen zouden ggz-patiënten maximaal 4 weken mogen wachten op een intake en maximaal 6 weken tot behandeling. Uit het onderzoek blijkt dat 44% van de deelnemers die door de huisarts naar de psychiater, psychotherapeut of ggz-instelling zijn doorverwezen langer dan 4 weken op een intake moesten wachten en 21% zelfs langer dan 8 weken. 45% van de ondervraagden geeft aan dat ze langer dan de afgesproken 6 weken moesten wachten op een behandeling. Voor 21% was de wachttijd zelfs langer dan 4 maanden.

Wat betekenen deze cijfers als je dringend hulp nodig hebt?

Dat blijkt uit de toelichtingen van deelnemers aan de Meldactie. Een aantal voorbeelden:

“Ik heb een manisch depressieve stoornis en moest bijna 2 maanden wachten terwijl ik in een ernstige depressie zat.”

“Ik heb meer dan anderhalf jaar moeten wachten voor een intakegesprek bij Altrecht. De gevolgen hiervan waren alsnog een opname op een gesloten afdeling.”

“Tussen de intake en het begin van de behandeling zijn 3 tot 4 maanden verstreken. Hierdoor raakte ik in een sociaal isolement en kreeg ik zelfmoordgedachten.”

“Mijn dochter van 16 is depressief en uitte zich suïcidaal. Via de huisarts werd ik doorverwezen naar Atria GGZ. Hier moesten we 6 weken wachten op een intake en we wachtten nog steeds op een vervolg.”

“Ik ben zelf gaan onderzoeken welke psychiater tijd voor mij had. Maar bijna iedereen had een opnamestop. Bij één psychiater kon ik terecht, maar dan ook pas nadat ik kenbaar had gemaakt alleen een medicatieadvies te willen hebben.”

Patiënten ontevreden over wachtlijstbemiddeling zorgverzekeraars

De helft (50%) van de ondervraagden is ontevreden over de informatie en dienstverlening van zorgverzekeraars met betrekking tot wachtlijsten. De overgrote meerderheid (82%) weet niet dat de verzekeraars wettelijk verplicht zijn om ervoor te zorgen dat verzekerden binnen een bepaalde tijd een behandeling kunnen krijgen.

Huisarts pro-actief genoeg?

Patiënten krijgen weinig hulp van hun huisarts als ze geconfronteerd worden met lange wachtlijsten. Hoewel bijna de helft van de ondervraagden aangeeft dat ze langer dan 4 weken hebben moeten wachten op een intake, heeft slechts 12% hulp gekregen van de huisarts met zoeken naar een zorgverlener die wel plek heeft.

Standpunt Landelijk Platform GGz

Ondanks dat de partijen hebben afgesproken zich aan de Treeknormen te houden, is er kennelijk geen werkend sturingsmechanisme dat ervoor zorgt dat patiënten ook daadwerkelijk binnen de afgesproken Treeknormen geholpen worden. Op dit moment is het zo dat partijen naar elkaar kijken en geen verantwoordelijkheid nemen om de lange wachttijden terug te dringen. De Zorgautoriteit moet erop toezien dat “de markt werkt”. Maar als de Zorgautoriteit dit maar 1 keer per jaar en aan het einde van het jaar controleert, dan heeft de patiënt die lang moet wachten daar niks aan.

Patiënten kunnen kennelijk niet terecht bij de ggz-instelling van hun keus omdat daar wachtlijsten zijn. De keuzevrijheid is dus in het geding. Zeker als een zorgverzekeraar de patiënt doorverwijst naar de (enige) instelling die nog wel plek zou hebben. De patiënt moet dan slikken of stikken?

Aanbevelingen Landelijk Platform GGz

Huisartsen, zorgverzekeraars en zorgaanbieders moeten patiënten pro-actief informeren en helpen

De informatie en dienstverlening door zorgverzekeraars en huisartsen over wachttijden moet beter. Huisartsen en zorgverzekeraars moeten patiënten die aanlopen tegen lange wachttijden pro-actief informeren over wat hun rechten zijn en helpen om geschikte zorgaanbieders te vinden die wél plek hebben. Hiervoor is het van belang dat huisartsen alle tweedelijns zorgaanbieders in de regio van de patiënt kennen en weten welke van hen nog ruimte hebben.

Wachtlijstbemiddeling zorgverzekeraars

Zorgverzekeraars hebben de plicht om ervoor te zorgen dat patiënten tijdig de behandeling krijgen waar ze recht op hebben. Echter het lijkt erop dat verzekeraars geen goed beeld hebben van de lengte van de wachtlijsten bij verschillende instellingen, omdat patiënten op de wachtlijst blijven staan. Niks wijst er op dat zij pro-actief op zoek gaan naar een alternatief voor de patiënt. Het Landelijk Platform GGz verwacht dat de zorgverzekeraars nog dit jaar op orde zijn en hun rol en verantwoordelijkheid (op)pakken om patiënten op tijd en binnen de gestelde treeknormen toe te leiden naar de tweedelijns zorg.

Treeknormen moeten gehandhaafd worden – actieve rol Zorgautoriteit

Partijen houden zich niet aan de Treeknormen, terwijl alle partijen zich aan deze normen geconformeerd hebben. Het is belangrijk om regelmatig (in plaats van 1 of 2 keer per jaar) te onderzoeken waar dit aan ligt. Daarnaast is het een taak van de Nederlandse Zorgautoriteit om er actief en regelmatig(er) op toe te zien dat de normen beter gehandhaafd worden.

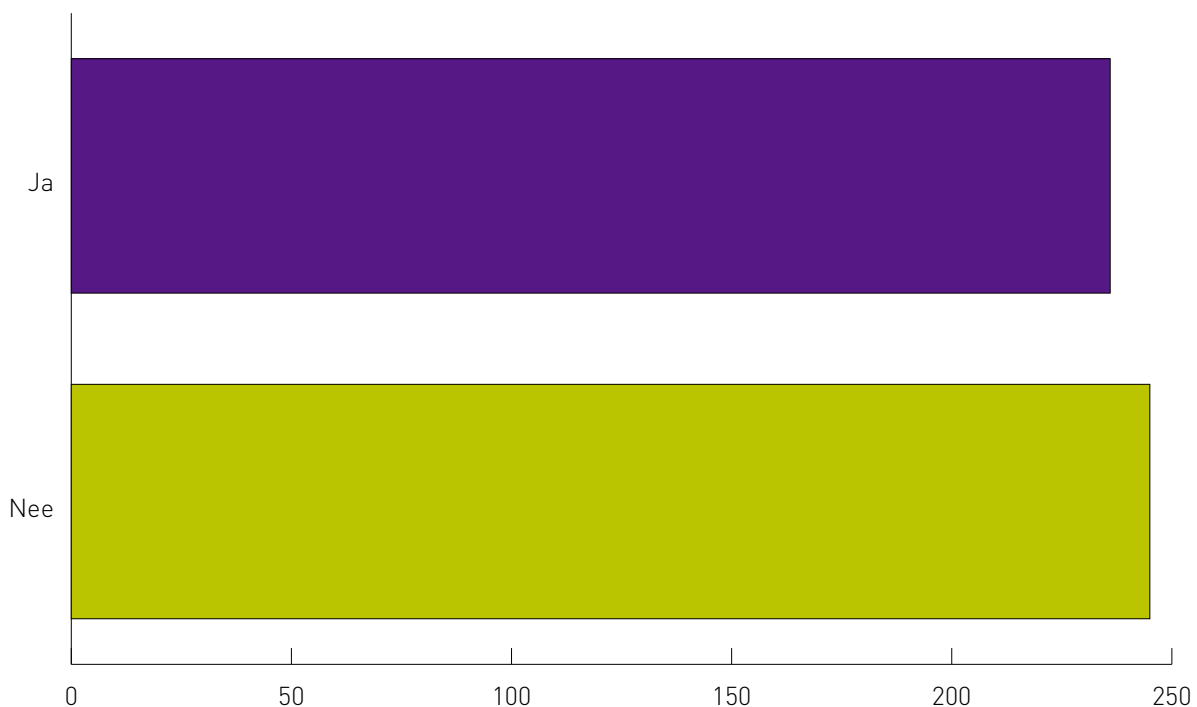
Meldactie zorginkoop

Periode: Van 05-06-2014 (14:49) t/m 02-09-2014 (16:22)

Aantal resultaten: 507

1 Bent u door uw huisarts (of door een andere arts/instelling) doorverwezen naar de specialistische ggz (ook wel de tweede lijn genoemd) zoals de psychiater, psychotherapeut of een ggz-instelling?

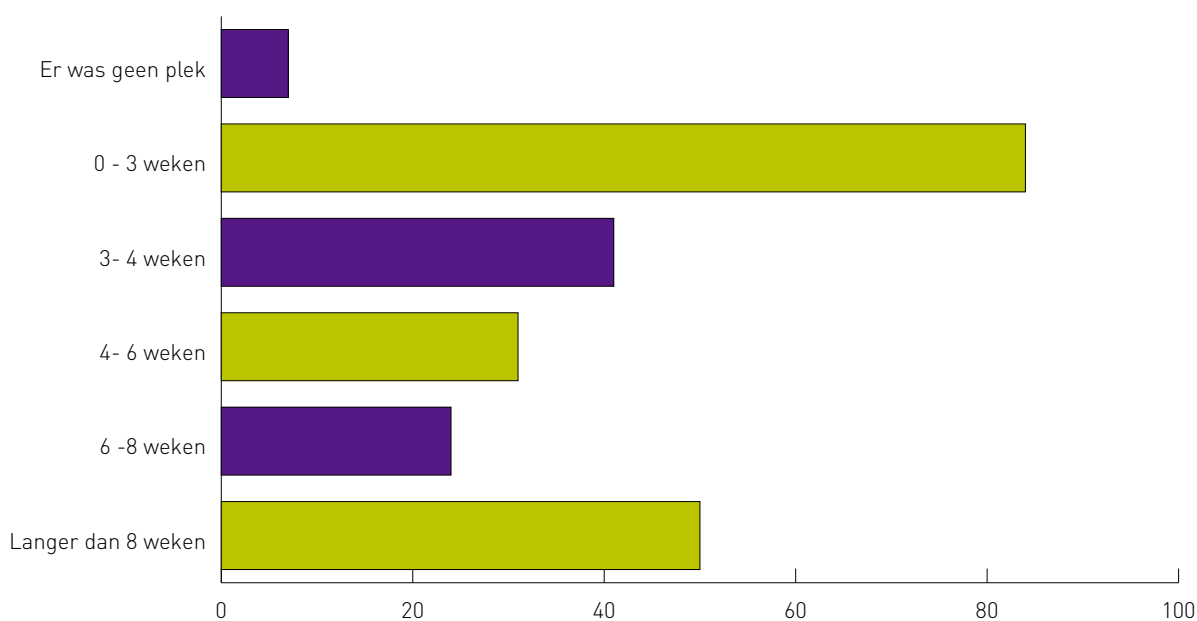
Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Ja	236	49%	47%
Nee	245	51%	48%
Aantal keer beantwoord:	481		95%
Aantal keer overgeslagen:	26		5%

2* U bent doorverwezen door de huisarts naar de psychiater, psychotherapeut of ggz-instelling. Was er plek, of hoe lang moest u wachten tot uw eerste afspraak (intakegesprek)?

* Zie de bijlage: naar welke instelling of psychiater/psychotherapeut is men doorverwezen?

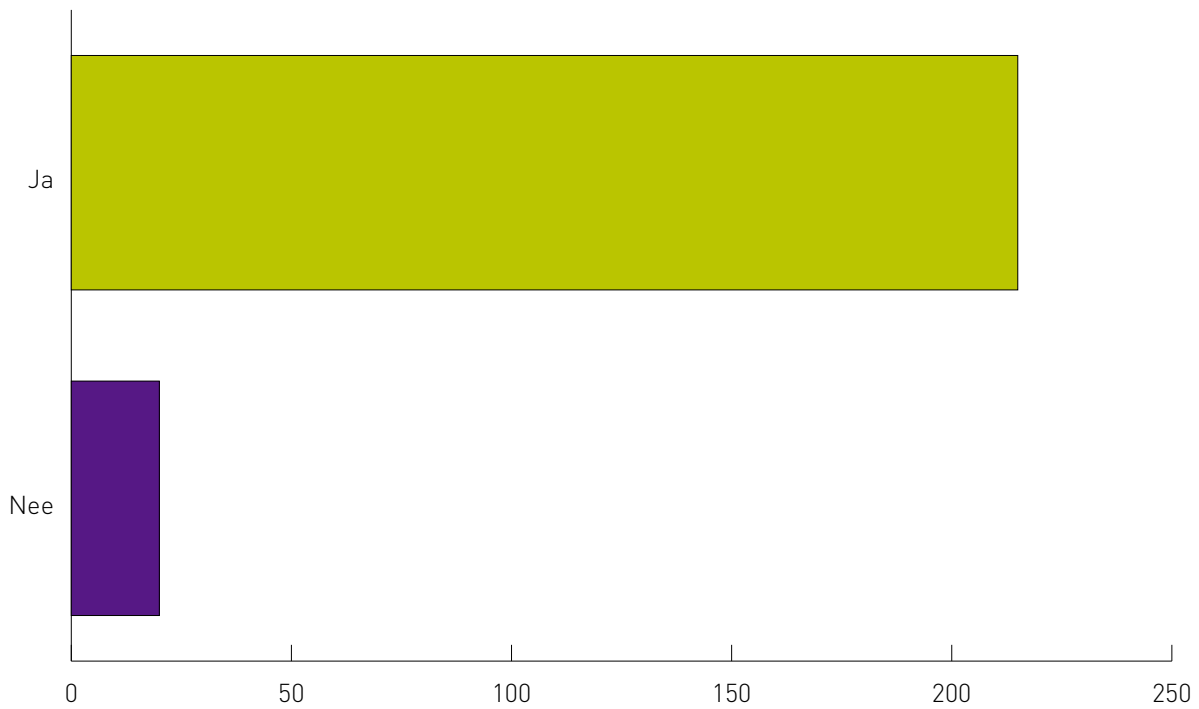
Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Er was geen plek	7	3%	1%
0 - 3 weken	84	35%	17%
3- 4 weken	41	17%	8%
4- 6 weken	31	13%	6%
6 -8 weken	24	10%	5%
Langer dan 8 weken	50	21%	10%
Aantal keer beantwoord:	237		47%
Aantal keer overgeslagen:	270		53%

3

Vond u de reisafstand acceptabel?

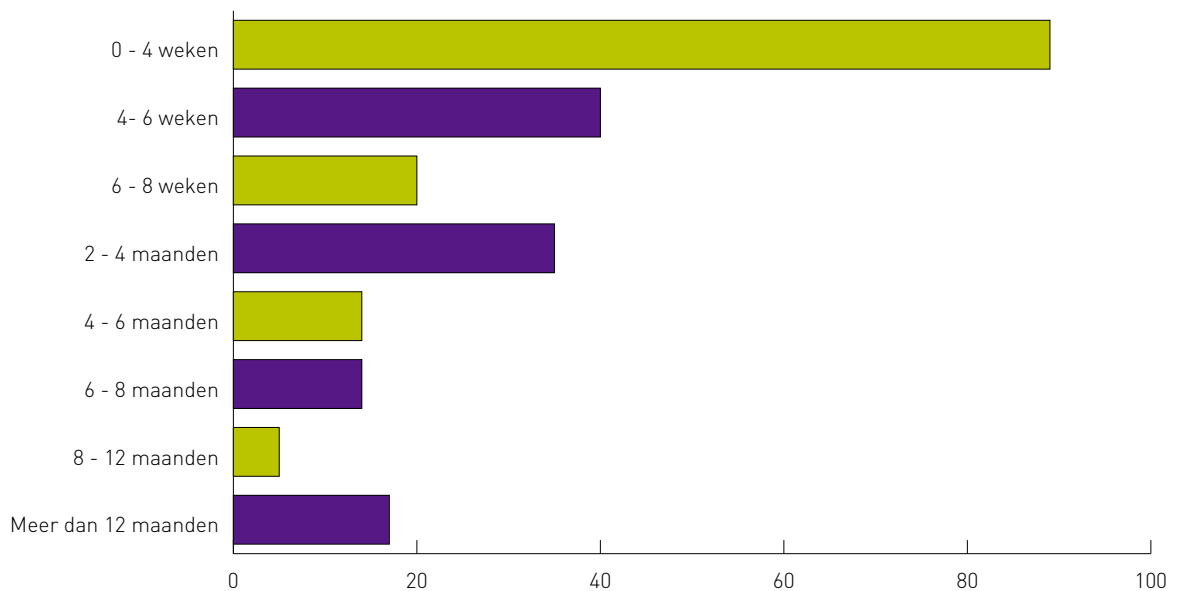
Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Ja	215	91%	42%
Nee	20	9%	4%
Aantal keer beantwoord:	235		46%
Aantal keer overgeslagen:	272		54%

4

Hoe lang moest u wachten voordat uw behandeling startte?

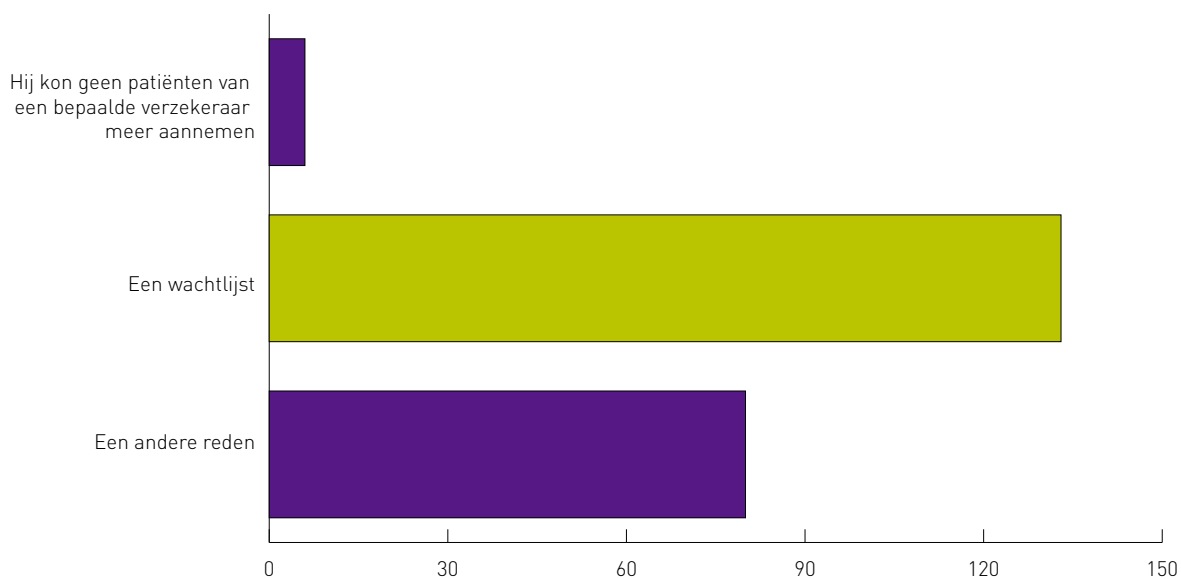
Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
0 - 4 weken	89	38%	18%
4- 6 weken	40	17%	8%
6 - 8 weken	20	9%	4%
2 - 4 maanden	35	15%	7%
4 - 6 maanden	14	6%	3%
6 - 8 maanden	14	6%	3%
8 - 12 maanden	5	2%	1%
Meer dan 12 maanden	17	7%	3%
Aantal keer beantwoord:	234		46%
Aantal keer overgeslagen:	273		54%

5 Wat werd door uw behandelaar opgegeven als reden dat u zo lang moest wachten of dat er geen plek was?

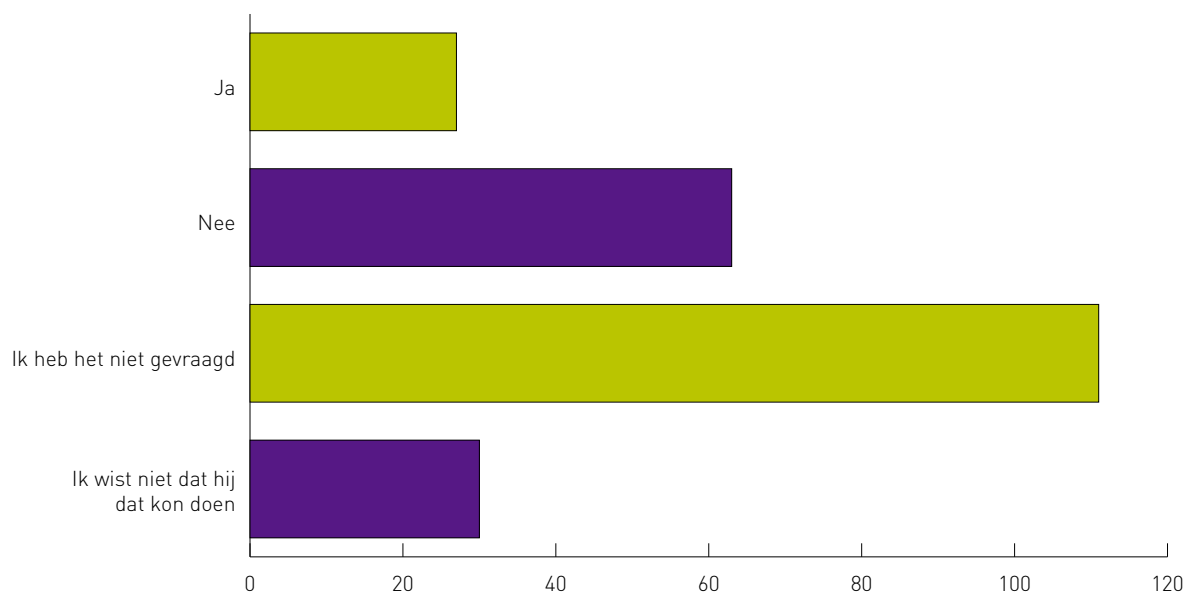
Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Hij kon geen patiënten van een bepaalde verzekeraar meer aannemen	6	3%	1%
Een wachtlijst	133	61%	26%
Een andere reden, namelijk:	80	37%	16%
Aantal keer beantwoord:	219		43%
Aantal keer overgeslagen:	288		57%

Bij 'Een andere reden, namelijk' gaven mensen onder meer aan dat er een aannamestop was, dat de hoofdbehandelaar drukbezet was en dat ze moesten wachten tot er een nieuw programma startte.

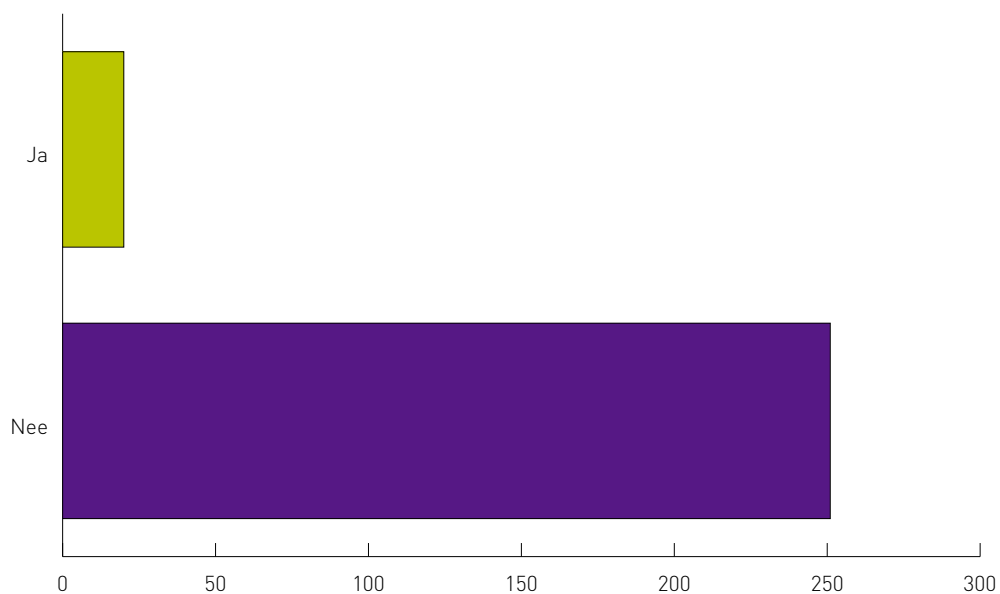
6 Heeft uw huisarts u geholpen bij het zoeken een zorgverlener die wel plek heeft (waar u tijdig terecht kunt)?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Ja	27	12%	5%
Nee	63	27%	12%
Ik heb het niet gevraagd	111	48%	22%
Ik wist niet dat hij dat kon doen	30	13%	6%
Aantal keer beantwoord:	231		46%
Aantal keer overgeslagen:	276		54%

7 Weet u dat de verzekeraars de wettelijke plicht hebben om ervoor te zorgen dat u binnen een bepaalde tijd een behandeling krijgt?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Ja	46	18%	9%
Nee	204	82%	40%
Aantal keer beantwoord:	250		49%
Aantal keer overgeslagen:	257		51%

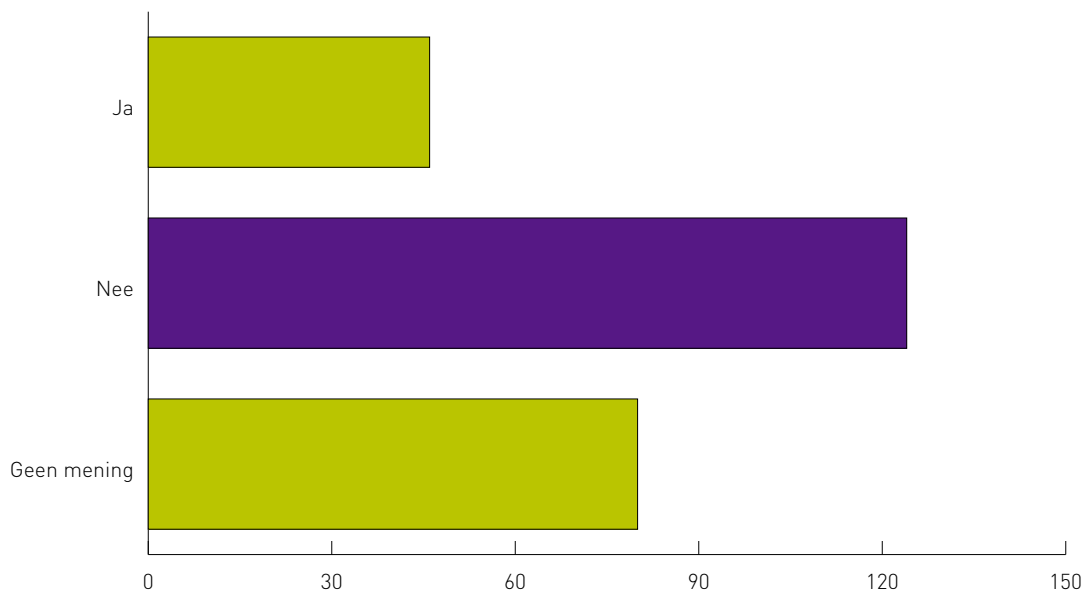

Bent u tevreden over de informatievoorziening en dienstverlening van uw zorgverzekeraar?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Ja	46	18%	9%
Nee	124	50%	24%
Geen mening	80	32%	16%
Aantal keer beantwoord:	250		49%
Aantal keer overgeslagen:	257		51%

Als toelichting op hun antwoord gaven deelnemers aan dat de informatie van hun zorgverzekeraar onduidelijk is en moeilijk te vinden is op de website. Ook wordt aangegeven dat zorgverzekeraars niet actief informatie aanbieden maar alleen op aanvraag.

9 Voor wie vult u de vragenlijst in?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Mijzelf	128	86%	25%
Mijn partner	5	3%	1%
Mijn kind	9	6	2%
Mijn vader/moeder	0	0	0%
Ander familielid	2	1	0%
Vriend of bekende	3	2	1%
Client die door mij geholpen wordt	1	1	0%
Aantal keer beantwoord:	148		29%
Aantal keer overgeslagen:	359		71%

10 Bent u een man of een vrouw?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Vrouw	367	72%	72%
Man	140	28%	28%
Aantal keer beantwoord:	507		100%
Aantal keer overgeslagen:	0		0%

11

Heeft u één of meer chronische aandoeningen?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Angststoornis	100	22%	20%
ADHD	52	11%	10%
Autismespectrumstoornis	56	12%	11%
Borderline	46	10%	9%
Bipolaire stoornis	66	15%	13%
Depressie	163	36%	32%
Dissociatieve stoornis	36	8%	7%
Eetstoornis	57	13%	11%
Leerstoornis	5	1%	1%
Persoonlijkheidsstoornis	104	23%	21%
Posttraumatische stressstoornis	89	20%	18%
Psychose(-gevoeligheid)	52	11%	10%
Schizofrenie	19	4%	4%
Somatoforme stoornis	7	2%	1%
Verslaving	31	7%	6%
Verstandelijke beperking	6	1%	1%
(Nog)geen diagnose	29	6%	6%
Anders, namelijk	98	22%	19%
Aantal keer beantwoord:	453		89%
Aantal keer overgeslagen:	54		11%

Bij 'Anders, namelijk' werd meerdere keren een schizo-affectieve stoornis genoemd. Daarnaast noemden mensen hier onder meer ADD, chronische burn-out en manische depressie.

12 In welke provincie woont u?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Drenthe	10	2%	2%
Flevoland	13	3%	3%
Friesland	10	2%	2%
Gelderland	82	17%	16%
Groningen	27	5%	5%
Limburg	34	7%	7%
Noord-Brabant	74	15%	15%
Noord-Holland	66	13%	13%
Overijssel	35	7%	7%
Utrecht	54	11%	11%
Zeeland	12	2%	2%
Zuid-Holland	74	15%	15%
Aantal keer beantwoord:	491		97%
Aantal keer overgeslagen:	16		3%

13

Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgerond?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Geen onderwijs afgerond of nog niet afgemaakt	8	2	2
Lagere school (basisonderwijs)	7	1	1
Lager beroepsonderwijs (LBO, LTS, LHNO, huishoud- of ambachtsschool, LEAO, lager landen tuinbouwonderwijs etc.)	21	4	4
Vorbereidend of kort middelbaar beroepsonderwijs (VMBO, KMBO)	19	4	4
Middelbaar algemeen onderwijs (LAVO, ULO, MULO, MAVO, 3-jaar HBS etc.)	21	4	4
Middelbaar beroepsonderwijs (MBO, MTS, MEAO, Praktijkdiploma Boekhouden, Kleuterkweekschool etc.)	101	21	20
Voortgezet Algemeen Onderwijs (5-jaar HBS, MMS, HAVO, lyceum, atheneum, gymnasium, VWO etc.)	49	10	10
Hoger beroepsonderwijs (HBO, HTS, HEAO, Sociale Academie, HHNO, lerarenonderwijs, kandidaatsexamen etc.)	169	35	33
Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)	63	13	12
Post academisch onderwijs (notariaat, doctorstitel, artsexamen)	17	4	3
Anders, namelijk:	7	1	1
Aantal keer beantwoord:	482		95
Aantal keer overgeslagen:	25		5

14 Wie is uw zorgverzekeraar?

Antwoord	Aantal keer	% vraag	% totaal
Aevitae	10	2%	2%
Agis	31	6%	6%
AnderZorg	7	1%	1%
Avero Achmea	15	3%	3%
Azivo	1	0%	0%
AZVZ	0	0%	0%
Confior	0	0%	0%
CZ	72	15%	14%
Aegon Zorgverzekering	1	0%	0%
De Amersfoortse	4	1%	1%
De Friesland Zorgverzekeraar	14	3%	3%
De Goudse	0	0%	0%
Delta Lloyd	7	1%	1%
Diavitaal	0	0%	0%
DSW	19	4%	4%
DVZ Achmea	0	0%	0%
FBTO	13	3%	3%
Fortis ASR	0	0%	0%
Groene Land Achmea	1	0%	0%
Interpolis ZorgActief	4	1%	1%
IZA Zorgverzekeraar	10	2%	2%
IZZ Zorgverzekeraar	30	6%	6%
Lancyr	0	0%	0%
Menzis	60	12%	12%
Nationale Nederlanden	0	0%	0%
OHRA	13	3%	3%
ONVZ	7	1%	1%

OZ	0	0%	0%
OZF Achmea	2	0%	0%
PNO Ziektekosten	4	1%	1%
Pro Life	2	0%	0%
PWZ Achmea	1	0%	0%
Salland	5	1%	1%
SIZ	0	0%	0%
Stad Holland	0	0%	0%
Trias	0	0%	0%
Unive	28	6%	6%
VGZ	44	9%	9%
VVAA	6	1%	1%
Zilveren Kruis	47	10%	9%
Zorg en Zekerheid	5	1%	1%
Zorgverzekeraar UMC	6	1%	1%
Anders, namelijk	19	4%	4%
Aantal keer beantwoord:	488		96%
Aantal keer overgeslagen:	19		4%

Anders, namelijk:	Aantal keer
Anderzorg	1
Bewuszt	1
de Friesland	1
Ditzo	7
eerst IZA nu IAK	1
Energiek	1
Hema zorgverzekering	1
Iza Cura	1
National accademic	1
Promovendum	2
Take Care Now	1

Bijlage bij vraag 2

Naar welke ggz-instelling of psychiater/psychtherapeut bent u doorverwezen?

NB Niet alle respondenten hebben deze vraag beantwoord

Antwoord
riagg leudal
Emergis
ggz breburg
Eleveld
Max-Ernst
Virenze
GGZ NHN, locatie Alkmaar-Amici
Psychologenpraktijk Eewal Leeuwarden
ggz Friesland
TRTC Assen
psyq
invivio
veldzicht
orbis ggz
Altrecht FACT in Nieuwegein.
Altrecht Nieuwegein
riagg maastricht
Rivierduinen Voorhout
dr. Van Laarhoven poli psychiatrie St. Elisabethziekenhuis Tilburg
Zon & Schild, Amersfoort
GGZ Haagstreek
Altrecht te Zeist
Mondriaan
Eleveld
PuntP
PsyQ Carel Reinierszkade Den Haag
de kei
bavo
Mediant Enschede.In 2010
Pyschologenpraktijk de Baronie, Breda
dimence deventer

Dimence
Psyq Zaandam
PAAZ Roermond
Psychiatrie Rivierenland Tiel
pro persona
Dimence
breda ggz breburg
GGNET
rintveld
trtc Zeist
Voor de Verandering
Curium-LUMC
GGZgroep
Reinier van Arkel groep Herlaarhof
Altrecht
lentis
PsyQ Groningen
lentis
Mw. Engel
GGZ Zuidoost-drenthe
vrij gevestigd
Rintveld, Zeist
Reinier van Arkelgroep 's Hertogenbosch
Gelre ziekenhuis
Mirage verslavingszorg
Karakter
G-Kracht in Delft
Human Concern Centrum voor eetstoornissen
mentaal beter, later doorverwezen crisis kinnik
GGZ land van cuijk en noord limburg in Boxmeer
psy-q Spijkenisse
particuliere psychiater
particuliere psychiater
De Spreekkamer, Rotterdam
Rivierduinen
PsyQ
GGZ Lelystad

Mediant
bosman ruurlo
HSK
Dimence
PsyQ
psymens
Cassandra Zuketto
GGz Centraal
GGZ Breburg Autisme Centrum
Breda (Breburg)
trtc assen
Psychologie Praktijk Deurne
symfora meander
Mediant
ggnet
radboud adhd-poli
ggz oost-brabant
eleos
Pro Persona Nijmegen
Lev, K. Jonker
Vrijgevestigd
zelfstandig psycholoog
breburg
altrecht
indigo terneuzen
Riagg Weert = nu Vincent van Goch.
Altrecht Utrecht
Breburg
Psyq, afd. autisme
Ambulatorium Altrecht (Utrecht)
GGZ Drenthe - Top Referente Trauma Centrum
ggznijmegen, psychotherapeut houten, radboudumc
Dijk en Duin
Ggz friesland
WWA bij Arnhem Etten Leur en alle WWA-Workhomes...es.
lentis
Karakter Nijmegen voor onze zoon

Riagg Maastricht-Heuvelland
indigo
altrecht
g-kracht
Praktijk Thomas Kirst Arnhem
dimance
GGZ assen
Pro Persona
psyQ Groningen
GGZ Nederland locatie Zon & Schild
Psychologenpraktijk Maasland en dr. v. Miltenburg
Pro Persona Nijmegen
De Waag Nederland
UMC Radboud
Mondriaan, vervolg crisis opvang
psyQ
altrecht
NPI en toen naar vrijgevestigde klinisch psycholoog
Dr. G.J. van der Bent
Van Wolferen, Beek-Ubbergen
GGZ Groep Eindhoven (lokaliteit Arnhem)
H.M Noordzij
August
PsyQ
g-kracht
PsyQ Maastricht
Voor de verandering / Harderwijk
GGZ-centraal
Arkin Mentrum
rva
Amarum Zutphen
ggnet
abc
ggz breburg
pro persona
RC Venlo (Vincent van Gogh)
Altrecht

GGZ Kinderen en Jeugd Rivierduinen
Yulius Dordrecht
Emergis
J.A.I. Englebert
riagg van Jeugd naar Volwassen en naar Fact
altrecht
psymens Nieuwegein
Praktijk Joep Kramer en PsyQ Enschede
tactus ggnet
GGZ Altrecht
GGZ Drenthe
Pro Persona Arnhem
Rgc
GGZinGeest
RadboudUMC
eigen praktijk psychiater
GGZ Delfland
indigo
ggz Oost Brabant
NHN
ggz-Breburg
eigen praktijk E.J. Vugts psychotherapeut
ggz oost-brabant
Altrecht
psycho therapie en maatsch werk
PsyQ
psyq beverwijk
Arkin, afdeling Persoonlijkheid/Nienoord; en : Trtc Zeist
psyq rotterdam
PsyQ
GGZ Dimense Kampen 6 wkn, GGZ Hard'wijk 4 wkn.
GGZ WNB
G-Kracht
RVA
Bota - van Wijngaarden
fact team waterland
GGZ Emmeloord

Altrecht
GGz Centraal
GGZ Drenthe - Top Referente Trauma Centrum
lentis
vrij gevestigd
de Waag Nederland
rintveld
g-kracht
GGZ Breburg (Tilburg)
G.J. van der Bent
GGZ-NHN
Altrecht
GGZ Arsis Oss, ouderen
Lev, K. Jonker
Ggnet Amarum
J. Nielsen-Brouwer
ppp heerde
Sinai Centrum Amersfoort
molemann
altrecht
Altrecht
Vincent van Gogh
Pro Persona
Vincent van Gogh Instituut
praktijk CPC in Tilburg (eigen maar ook enige keuze)
PsyQ Den Haag
Rivierduinen Leiden
de borg stichting
GGz Oostbrabant
Eleos, was al in behandeling, wel nieuwe dbc gestart
Ggnet
Mediant
Atria GGZ

LPGGz

Landelijk Platform GGz
Maliebaan 87, 3581 CG Utrecht
www.platformggz.nl